

СТАНОВИЩЕ

**за дисертационен труд
за придобиване на научната степен "доктор на науките" в**

област на висше образование – **5. Технически науки**
професионално направление – **5.6. Материали и материалознание**
специалност – **Материалознание и технология на машиностроителните
материали**

Автор: **доц. д-р инж. Цанка Димитрова Дикова**

Тема: **Свойства на послойно изградени дентални материали**

Член на научното жури: **проф. д-р инж. Иво Кръстев Малаков**

катедра „Автоматизация на дискретното производство“ при МФ на ТУ–София

1. Тема и актуалност на дисертационния труд

Дисертационният труд на доц. Дикова е посветен на проблем, който е обект на интензивни проучвания през последните години, изразяващи се в изследване на фактори и условия, влияещи върху избрани свойства на дентални конструкции, произвеждани от нови материали посредством съвременни адитивни методи и технически средства (3D принтиране, селективно лазерно стопяване и др.).

В този смисъл считам, че темата на дисертационния труд е актуална и получените в него резултати представляват научен и практически интерес.

2. Методика на изследване

Доц. Дикова работи активно и целенасочено в областта на материалознанието и технологиите в продължение на повече от 20 години и има натрупан значителен теоретичен, преподавателски и практически опит и компетентност в тази област. За това спомагат и проведените специализации в престижни университети и изследователски центрове - Университет Токай, Университет Райс, Санкт-Петербургски Морски технически университет, така също и активното ѝ участие в редица значими международни научни форуми в Русия, Германия, Турция, Япония, Бахрейн, Малайзия, Индия, Украйна, Франция, Тайван, Македония, Дубай, Китай, Полша и Италия.

На тази основа и на много добрата литературна осведоменост (в дисертационния труд са цитирани 359 заглавия), кандидатката е избрала подходящ съвременен инструментариум – експериментални и аналитични методи, регресионен и симулационен анализ, многокритериална оптимизация, приложен софтуер и др.

Апробирани са и усъвършенствани технологии, предложени от авторката, за послойно изграждане и алгоритми за тяхното приложение при изработване на временни и постоянни несменяеми протезни конструкции. Разработени са две нови изследователски методики. С тяхна помощ и съвместно с конвенционалните методи са проведени изследвания на точност и грапавост; плътност, микроструктура и химичен състав; твърдост; якост на опън и на адхезия на покрития към дентални сплави; якост на огъване и трибо-корозия.

Считам, че избраната от кандидатката методика на изследване е адекватна на поставената цел и задачи на дисертационния труд, които съответстват напълно на постигнатите резултати и приноси, и да подчертая нейния технически усет и прецизност при подготовката и провеждането на многобройните експерименти.

3. Приноси на дисертационния труд

Приемам представената справка за приносите, като някои от тях могат да бъдат редактирани и обобщени с цел подчертаване на техния характер и същност. Считам, че формулираните в справката претенции достоверно отразяват съществените страни на дисертационния труд.

Дисертационният труд е подготвен самостоятелно и не повтаря темата и съдържанието на дисертацията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

4. Публикации и цитирания на публикации по дисертационния труд

Към дисертационния труд авторката е представила 24 научни публикации. От тях 5 са самостоятелни, като една глава от книга и две от публикациите са в индексирани световни бази данни с научна информация. Останалите 19 публикации са в съавторство, като 11 от тях също са публикувани в световни бази данни. Цитиранията на публикациите, свързани с дисертационния труд са 22. От тях 12 в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни.

Представените публикации по дисертационния труд отразяват достатъчно пълно и точно съществени страни от неговото съдържание и популяризират извършената работа.

5. Авторство на получените резултати

Считам, че приносите в дисертационния труд са лично дело на авторката.

6. Забележки по дисертационния труд

Нямам критични бележки от съществено естество към представения дисертационен труд.

Забележка може да се направи по отношение на математическия модел на многокритериалната оптимизационна задача, в който не са изяснени приоритета на целевите функции и ограничителните условия, дефиниращи допустимата област на решенията. Работата би спечелила, ако беше изследвано решението на задачата при различна „важност“ на избраните критерии. Считам, че е необходимо да се направи и обосновка на избора на свойства, които са във фокуса на изследване в дисертационния труд, тъй като всеки обект притежава безкрайно много свойства. Същото важи и за критериите за оценка на приложимостта на денталните материали в медицината.

Препоръчвам на кандидатката в бъдещите разработки да обърне внимание и на икономическата им ефективност, която е един от основните фактори определящи конкурентноспособността и пазарния успех на новите материали, технологии и изделия.

7. Заключение

Представеният дисертационен труд съдържа в достатъчна степен научни и научно-приложни приноси, които са ценни както от теоретична, така и от приложна гледна точка. Той е резултат от дългогодишните изследвания на авторката в областта на денталните материали, чийто труд е намерил отражение и оценка в редица престижни издания, както у нас, така и в чужбина. Доц. Дикова се ползва с името на признат експерт по проблематиката на дисертацията ѝ сред научната общност.

Считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изисквания за придобиване на научната степен „доктор на науките“ и е в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за приложение на ЗРАСРБ и на Правилника на ТУ - Габрово за прилагане на ЗРАСРБ. Оценката ми е положителна.

Постигнатите резултати ми дават основание да предложа да бъде придобита научната степен „доктор на науките“ от доц. д-р инж. Цанка Димитрова Дикова, в област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление 5.6. Материали и материалознание, специалност „Материалознание и технология на машиностроителните материали“.

Дата: 06.06.2019

ЧЛЕН НА ЖУРИТО: /п/

(проф. д-р Иво Малаков)